

บทที่ 6 ปรัชญาความสำเร็จ

ปรัชญา ความสำเร็จก็เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาชีวิต มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการความสำเร็จในชีวิตด้วยกัน บางคนก็ประสบความสำเร็จอย่างสูง บางคนก็ประสบความสำเร็จเพียงบางส่วน บางคนก็ไม่เคยประสบความสำเร็จในทางใดเลย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปรัชญาที่แต่ละคนยึดถือ หรือไม่มีปรัชญาอะไร จะยึดถือเป็นหลักเลย

ความสำเร็จในชีวิตเปรียบได้กับการเดินทาง ไปสู่ที่ใด ที่หนึ่ง การเดินทางนั้น จะต้องมียุจุดเริ่มต้น จุดมุ่งหมายปลายทาง และ วิธีการจะเดินทางไปให้ถึงจุดหมายนั้นใด ปรัชญาแห่งความสำเร็จก็ฉนั้นนั่น กล่าวคือ ต้องมีหลักการ วิธีการ และ จุดมุ่งหมาย

ในที่นี้ จะกล่าวถึงจุดหมายก่อน

จุดหมายแห่งความสำเร็จ ที่ทุกคนต้องการนั้น พอจะสรุปกล่าวได้ดังนี้:-

1. **ความร่ำรวย** โดยที่คนเป็นอันมากถือว่า ความร่ำรวยเป็นความสำเร็จในชีวิตประการหนึ่ง ไม่ใช่เกิดจากโชคชะตา หรือความบังเอิญ แต่ความร่ำรวยที่จัดเป็นความสำเร็จนั้น จะต้องเกิดจากการกระทำ

2. **อำนาจ** อำนาจนั้นเกิดจากพื้นฐานหลายอย่าง เช่น เกิดจากความร่ำรวย เกิดจากการมีตำแหน่งสูง ในทางการเมือง ในราชการ หรือในองค์กร และ หน่วยงานอื่น ๆ เกิดจากการเอาชนะตัวเองได้จนมีอำนาจทางจิต เป็นต้น

3. **ความมีชื่อเสียง** ซึ่งอาจเกิดจากการทำความดี เป็นเลิศ และมีความงาม เป็นเลิศ ฯลฯ

4. **ความสุข** ในที่นี้ หมายถึงความสุขทางใจ เพราะความสุขทางกาย แสวงหาได้จากความร่ำรวย ส่วนความสุขทางใจนั้นอาจเกิดความสุขใจ เกิดจากความสงบ หรือการทำงานที่ตนพอใจ

5. **ความรู้** หรือการค้นพบสิ่งแปลกใหม่ เช่น การศึกษา ถึงขั้นสูงสุด การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ และการสร้างระบบปรัชญา เป็นต้น

การตั้งจุดหมายนั้น จะต้องตั้งถึงจุดหมายสูงสุด และตั้งจุดหมายรองเป็นขั้น ๆ ลงมาตามลำดับ เพราะถ้าตั้งจุดหมายไว้ต่ำเกินไป เมื่อบรรลุถึงจุดหมายนั้นแล้ว ก็จะเป็นอันสิ้นสุด หรือมีฉนั้นนั่น ก็ต้องตั้งจุดหมายใหม่ ซึ่งอาจจะเบี่ยงเบนออกไปจากจุดหมายเดิมก็ได้

ถ้าตั้งจุดหมายสูงสุดไว้เพียงอย่างเดียว เมื่อทำไม่สำเร็จตามจุดหมายนั้น ก็จะประสบความล้มเหลว

ในทางปรัชญา ถือว่าการตั้งจุดหมายสูงสุดในสิ่งที่จะเป็นไปได้ และในขณะเดียวกันก็ต้องตั้งจุดหมายรองลงมาด้วย แม้จะทำได้ไม่ถึงจุดหมายสูงสุด ก็จะต้องถึงจุดหมายรองอันใดอันหนึ่งอย่างแน่นอน ถ้าปฏิบัติตามหลักปรัชญาแล้ว จะไม่ประสบความผิดหวัง หรือความล้มเหลวเลย มีแต่จะประสบความสำเร็จเป็นขั้น ๆ เท่านั้น

ผู้ต้องการความสำเร็จ จะตั้งจุดหมายสูงสุดในทางใดก็ย่อมมีเสรีภาพที่จะตั้งได้ และต้องตั้งด้วยตัวของตัวเอง ไม่ใช่ให้คนอื่นตั้งให้ แต่ในการตั้งจุดหมายนั้น ต้องคำนึงถึงหลักการดังจะกล่าวต่อไป

หลักการในการตั้งจุดหมาย นั้น มีดังต่อไปนี้

1. เลือกจุดหมายแห่งความสำเร็จที่ตนเองพอใจ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึงจุดหมายนั้น และใช้เหตุผลควบคุมความพอใจ และความปรารถนานั้นอย่างรอบคอบ กล่าวโดยสรุป ก็คือการใช้พลังจิตทั้งหมดตั้งอุดมการณ์ของตนเอง และยึดมั่นในอุดมการณ์ของตนเอง และยึดมั่นในอุดมการณ์นั้นไม่เสื่อมคลาย

2. รู้จักตนเอง ทั้งในด้านกายภาพ และในด้านจิตภาพ การรู้จักตนเองในด้านกายภาพ คือการรู้จักความสามารถทางกาย เช่น รูปร่าง ท่าทาง เสียง สุขภาพ เป็นต้น การรู้จักตนเองในด้านจิตภาพ คือการรู้จักความสามารถของตนในทางจิต อันได้แก่สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ และความเข้มแข็งในทางจิต

3. การรู้จักกาละ เทศะ และ สังคม ความสำเร็จอย่างนี้ขึ้นอยู่กับกาละเทศะและสังคม จึงต้องรู้จักสภาพการเหล่านี้ ให้ละเอียดถี่ถ้วน

4. การรู้จักวิธีการที่จะให้บรรลุถึงจุดหมาย และสามารถใช่วิธีการนั้นได้เป็นอย่างดี กล่าวโดยสรุป หลักการในการตั้งจุดหมายตามหลักพุทธปรัชญา ได้แก่ สปัปฺริสธรรม 7 ประการคือ

- การรู้จักเหตุ
- การรู้จักผล
- การรู้จักตน
- การรู้จักประมาณ
- การรู้จักกาล
- การรู้จักชุมชน และ
- การรู้จักบุคคล

วิธีการที่จะให้บรรลุถึงความสำเร็จมีดังต่อไปนี้ :-

- 1) ยึดมั่นในอุดมการณ์ คือมีความตั้งใจมั่น มุ่งต่อความสำเร็จที่เลือกไว้อย่างดีแล้ว
- 2) งดเว้นอบายมุข หรือทางแห่งความเสื่อมทุกประการ
- 3) รักษาสุขภาพ พละนามัยให้สมบูรณ์
- 4) รู้จักสังเกต และ จดจำสิ่งแวดล้อม เหตุการณ์ และ ตัวอย่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับความสำเร็จของตน
- 5) ศึกษาค้นคว้า อยู่เสมอ ให้มีความรอบรู้ในกิจการของตน
- 6) ปรับปรุงบุคลิกภาพ กิริยามารยาท ตลอดจนการพูดให้เหมาะสม
- 7) สร้างคุณธรรมต่าง ๆ ให้มีขึ้นในตน เช่น ความ پاکเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความไม่ประมาท ความเสียสละ และ ความมีอารมณ์ขัน
- 8) ฝึกกำลังใจให้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่ท้อถอย ไม่หวาดกลัว มีขวัญดี สามารถต่อสู้อุปสรรคกับอุปสรรคที่เผชิญหน้า
- 9) มีหลักยุทธวิธี หรือศิลป์ในการทำงาน หาวิธีทำงานที่ดีกว่าเดิม
- 10) ฝึกจิตให้เข้มแข็ง ให้เป็นสมาธิ จินรวมพลังจิตสูง และมีความเฉียบแหลมแห่งความคิด

กล่าวโดยสรุป วิธีการ เพื่อบรรลุความสำเร็จตามพุทธปรัชญา ได้แก่ อธิปไตย 4 คือ

- ฉันทะ ความพอใจในสิ่งที่ทำ หรือเลือกความสำเร็จอันเป็นที่พอใจ
- วิริยะ ความขยันหมั่นเพียร ในงานที่ทำ
- จิตตะ ความเอาใจใส่จดจ่อต่อการทำงานที่ทำ หรือการฝึกจิตให้เข้มแข็ง และ
- วิมังสา ใช้ปัญญาหาทางที่จะทำงานให้ดีขึ้น

ปรัชญาแห่งความสำเร็จ ถ้าเขียนเป็นแผนภูมิแล้วจะได้ดังนี้ :-

